

Projekt

z dnia 7 grudnia 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY KAŻMIERZ**

z dnia 18 grudnia 2017 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018,
stanowiącego część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1893) Rada Gminy Kaźmierz uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018, stanowiący część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kaźmierz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Kaźmierz
z dnia 18 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2018 ROKU

I. Adresaci programu

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy gminy Kaźmierz, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, rodziny osób z problemem alkoholowym, osoby pijące szkodliwie i ryzykownie, osoby uzależnione od alkoholu, konsumenci alkoholu a także jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

II. Realizatorzy programu

Urząd Gminy w Kaźmierzu przy współdziałaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaźmierzu realizują program we współpracy z:

1. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaźmierzu,
2. Zespołem Interdyscyplinarnym,
3. Szkołami Podstawowymi,
4. Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Kaźmierzu,
5. Przedszkolami,
6. Gminnym Ośrodkiem Kultury,
7. Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym w Kaźmierzu,
8. Policją,
9. Kuratorami sądowymi,
10. Klubem Abstynenta i Grupą AA.

III. Cele i zadania programu.

Cel główny: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych ze spożyciem alkoholu przez mieszkańców gminy Kaźmierz oraz ukazywanie młodym ludziom alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Cele szczegółowe: są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 i dostosowane są do potrzeb lokalnych. Sformułowano je uwzględniając dotychczasowe doświadczenie związane z realizacją Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach ubiegłych. Warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów szczegółowych programu, jest realizacja następujących zadań:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

IV. Zadania do realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:

L.p.	Działania	Jednostka realizująca program	Termin realizacji	Budżet
1.	Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób nadużywających napojów alkoholowych i ich rodzin: a) dostarczanie informacji o możliwości podjęcia terapii, motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom przed i po zakończeniu terapii odwykowej, b) diagnozowanie i kierowanie na leczenie, c) prowadzenie konsultacji z psychologiem i psychiatrą orzekających w przedmiocie uzależnienia, d) współpraca ze specjalistycznymi poradniami leczenia odwykowego	Urząd Gminy	cały rok	6.000,00 zł
2.	Utrzymanie i pokrywanie kosztów administrowania budynku Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	Urząd Gminy		7.000,00 zł

2. Udzielanie rodzinom, w którym występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

L.p.	Działania	Jednostka realizująca program	Termin realizacji	Budżet
1.	Informowanie o możliwości i miejscu korzystania z interwencji prawno-administracyjnej wobec przemocy w rodzinie.	Urząd Gminy	cały rok	6.000,00 zł
2.	Realizacja programów interwencyjnych, terapeutycznych i edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie.			
3.	Utworzenie i wsparcie grupy samopomocowej dla ofiar przemocy w rodzinie.			

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

L.p.	Działania	Jednostka realizująca program	Termin realizacji	Budżet
1.	Finansowanie i współfinansowanie świetlic opiekuńczo – wychowawczych, a także dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych. W tym realizacja zajęć socjoterapeutycznych.	Urząd Gminy	najbardziej pożądanymi: styczeń – kwiecień oraz październik – grudzień	2.000,00 zł
2.	Zorganizowanie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Kaźmierzu przy ul. Topolowej 2. W tym zakup wyposażenia na potrzeby świetlicy.	Urząd Gminy	cały rok	20.000,00 zł
3.	Kierowanie i finansowanie dzieci i młodzieży na obozy z programem profilaktycznym i socjoterapeutycznym.	Urząd Gminy	lipiec - sierpień	500,00 zł

4.	Dofinansowywanie półkolonii organizowanych dla uczniów szkół podstawowych działających na terenie gminy z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień.	Urząd Gminy		3.500,00 zł
5.	Realizacja i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz wspieranie i współfinansowanie szkolno-środowiskowych imprez kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, odbywających się bez alkoholu i w szczególnie sposób eksponujących ten fakt, jako styl życia.			3.000,00 zł
6.	Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach dotyczących problematyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz działań zapobiegających nietrzeźwości wśród kierowców.	Urząd Gminy	cały rok	7.000,00 zł
7.	Współpraca z Policją na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych oraz w zakresie systematycznej kontroli podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.			
8.	Podnoszenie kompetencji merytorycznych z zakresu uzależnień i przemocy dla przedstawicieli: policji, pracowników socjalnych, pracowników samorządowych, nauczycieli, GKRPA, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, radnych, sołtysów, wolontariuszy, łącznie z kosztami dojazdu.			
9.	Podnoszenie kompetencji merytorycznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych u sprzedawców napojów alkoholowych.		wg potrzeb	

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień:

L.p.	Działania	Jednostka realizująca program	Termin realizacji	Budżet
1.	Współpraca i wspieranie uczniowskich klubów sportowych, w tym finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień oraz zakup sprzętu sportowego.	Urząd Gminy	Cały rok	7.000,00 zł
2.	Współpraca z innymi organizacjami zajmującymi się problemem uzależnień.	Urząd Gminy	Cały rok	18.000,00 zł

V. Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kaźmierzu:

1. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków GKRPA za pracę w powyższej Komisji:

- a) członkowie Komisji otrzymywać będą wynagrodzenie w wysokości 250 zł brutto miesięcznie,
- b) przewodniczący Komisji otrzymywać będzie wynagrodzenie w wysokości 500 zł brutto miesięcznie.

2. W przypadku uczestnictwa w szkoleniach, naradach lub wykonywania czynności wynikających z Regulaminu Pracy Komisji poza terenem gminy członkom Komisji przysługiwać będzie zwrot kosztów podróży i dieta na zasadach przysługujących pracownikom samorządowym z tytułu podróży służbowej.

VI. Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesionych do kasy gminy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż tych napojów.

Przewidywane środki na realizację tego programu: 95.000,00 zł.

UZASADNIENIE

W czerwcu br. w Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Kaźmierzu przeprowadzono badanie ankietowe, którego celem było zdiagnozowanie zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Jednoznacznie możemy stwierdzić, że palenie papierosów przestało być modne. Ponad połowa przebadanych gimnazjalistów nigdy nie zapaliła papierosa. Ponad 75 % uczniów deklaruje, że nie pali papierosów. 51% gimnazjalistek nigdy nie podjęło próby zakupu wyrobów tytoniowych.

Z badań przeprowadzonych w 2016 r. wśród uczniów Gimnazjum w Kaźmierzu, 68 % przebadanych zadeklarowało że już piło alkohol, w 2017 r. – 69%. 12 % chłopców i 14 % dziewcząt wskazała, że w roku poprzedzającym badanie choć raz upiła się alkoholem. 51 % chłopców i 55 % dziewcząt uważa że zdobycie piwa lub cydru jest łatwe lub bardzo łatwe. Bardzo niepokojące są wypowiedzi dotyczące zdobycia wódki – 52 % chłopców i 45 % dziewcząt uważa tą czynność jako łatwą lub bardzo łatwą.

Spośród badanych uczniów 94 % chłopców i 96 % dziewcząt deklaruje, że nigdy nie próbowało marihuany. Respondenci – 54 % chłopców i 66% dziewcząt wyraziło opinię, że nie wie, gdzie można kupić marihuane. Odnośnie dopalaczy – 54 % chłopców i 60 % dziewczyn - nie wie, gdzie można je kupić. Co ciekawe, nasi gimnazjaliści - 100 % chłopców i 94 % dziewczyn - nigdy nie próbowało dopalaczy.

Wcześniejsze badania ankietowe z osobami dorosłymi – głównie rodzicami gimnazjalistów – pozwoliły na podanie następujących wniosków:

- większość rodziców deklaruje, iż stara się rozmawiać z dziećmi na temat używek,
- część rodziców zdaje sobie sprawę z tego, że gimnazjaliści mają za sobą pierwsze doświadczenie z pićem alkoholu, paleniem papierosów, czy też braniem narkotyków,
- badani deklarują też chęć współpracy ze szkołą i specjalistami z innych instytucji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży.

Pełne wyniki badań ankietowych zostały zamieszczone na www.kazmierz.pl

Planując działania profilaktyczne skierowane na problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych trzeba mieć na uwadze kontekst innych problemów. Nadmierna koncentracja na jednym zjawisku, bez uwzględnienia innych, może mijać się z oczekiwaniami społecznymi i uniemożliwiać optymalne wykorzystanie środków i energii społecznej. Zmiany społeczno – ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie substancji psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami, uzależnionych i poszukujących pomocy, obniża się wiek biorących. Szczególnie niepokojące jest to, że wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu Sejm w 1982 r. przyjął ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Konsumpcja alkoholu ma niezwykle istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno pojedynczych osób, jak i ich rodzin. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód tj.: przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, bezrobocie i ubóstwo.

Światowa Organizacja Zdrowia zaliczyła alkohol do trzech czynników najbardziej wpływających na śmiertelność populacji. Światowe Zgromadzenie Zdrowia (WHA) w Globalnej Strategii Redukującej Szkodliwe Spożywanie Alkoholu (przyjętej w 2010 r.) postuluje o wprowadzenie rozwiązań w celu redukcji szkodliwej konsumpcji alkoholu. Unia Europejska w Rekomendacjach – on the drinking of alcohol by young people, in particular children and adolescents – z 2001 r. formułuje szereg zadań dla krajów członkowskich, których celem ma być ochrona dzieci i młodzieży przed używaniem alkoholu oraz przed wpływem reklam napojów alkoholowych.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492), jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cele operacyjne obejmują:

- Poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.
- Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
- Profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa.
- Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.
- Promocję zdrowego i aktywnego starzenia się.
- Poprawę zdrowia prokreacyjnego.

Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje m.in.:

- Promocję zdrowia.
- Profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.
- Redukcję szkód, rehabilitację (readaptację, reintegrację) zdrowotną, społeczną i zawodową.
- Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu.

Przyjmuje się, że w Europie 5 % dorosłych mężczyzn i 1 % dorosłych kobiet to osoby uzależnione. Ponadto szacuje się że 13 % populacji spożywa alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy. PARPA szacuje, że w dziesięciotysięcznej gminie 400 dzieci mieszka w rodzinach, w których występuje tzw. problem alkoholowy. Uczestnicy Konferencji Ekspertów: Medyczne i Ekonomiczne Aspekty Używania Alkohol (MEDUSA) Poznań, 11-12 października 2011 uznali szkodliwe i ryzykowne spożycie alkoholu w Unii Europejskiej za drugi wśród najważniejszych czynników ryzyka chorób i przedwczesnych zgonów.

Szkodliwe spożywanie alkoholu i innych używek stanowi istotny problem społeczny. Dlatego niezbędne są wszechstronne i efektywne działania dotyczące stosowania używek. A zatem działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony administracji rządowej i samorządowej.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492), jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cele operacyjne obejmują:

- Poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.
- Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
- Profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa.
- Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.
- Promocję zdrowego i aktywnego starzenia się.
- Poprawę zdrowia prokreacyjnego.

Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje m.in.:

- Promocję zdrowia.
- Profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.
- Redukcję szkód, rehabilitację (readaptację, reintegrację) zdrowotną, społeczną i zawodową.
- Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu.

Przyjmuje się, że w Europie 5 % dorosłych mężczyzn i 1 % dorosłych kobiet to osoby uzależnione. Ponadto szacuje się że 13 % populacji spożywa alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy. PARPA szacuje, że w dziesięcioletniej gminie 400 dzieci mieszka w rodzinach, w których występuje tzw. problem alkoholowy. Uczestnicy Konferencji Ekspertów: Medyczne i Ekonomiczne Aspekty Używania Alkoholu (MEDUSA) Poznań, 11-12 października 2011 uznali szkodliwe i ryzykowne spożycie alkoholu w Unii Europejskiej za drugi wśród najważniejszych czynników ryzyka chorób i przedwczesnych zgonów.

Szkodliwe spożywanie alkoholu i innych używek stanowi istotny problem społeczny. Dlatego niezbędne są wszechstronne i efektywne działania dotyczące stosowania używek. A zatem działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony administracji rządowej i samorządowej.